

ERECEPT: METODIKA PRÁCE U LEKÁRA

Predpis v ambulancii

Overenie pacienta: Predpis možný aj pre dlžníka

Lekár si na základe rodného čísla (RČ) overí vo svojom softvéri pacienta a jeho:

- príslušnosť k zdravotnej poisťovni (ZP),
- status dlžníka a jeho nárok na úhradu odkladnej zdravotnej starostlivosti (ZS) z verejného zdravotného poistenia.

Predpis pre dlžníka

Ak je pacient dlžník, ale má nárok na úhradu odkladnej ZS, softvér na to neupozorňuje a správa sa k pacientovi, ako keby nebol dlžníkom.

V prípade, že pacient nemá nárok na úhradu odkladnej starostlivosti, softvér na tento fakt lekára upozorní hláškou. Tá však nie je prekážkou ani dôvodom na nepredpísanie lieku/pomôcky/dietetika, ak tak lekár rozhodne. Lekár teda môže dokončiť predpis napriek tomu, že pacient nemá nárok na úhradu. Zároveň je lekár podľa platnej legislatívy povinný vopred (pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti a pred samotnou preskripciou) informovať pacienta o rozsahu a podmienkach ním poskytovanej ZS. Je povinný informovať pacienta o riziku, že si bude odkladnú zdravotnú starostlivosť hradí sám.

Ak je predpis pre takéhoto pacienta súčasťou neodkladnej ZS, lekár to v súlade s platnou legislatívou zaznačí do elektronického preskripčného záznamu a ak vystavuje papierový predpis/poukaz, tak túto informáciu vytlačí alebo doplní ručne aj na papier. Pacient za takýto liek/pomôcku/dietetikum v lekární neplatí v plnej výške, ale v súlade s platnou kategorizáciou.

Ak ide o odkladnú zdravotnú starostlivosť, lekár do elektronického preskripčného záznamu ani na papierový predpis/poukaz neuvádza, že si predpisovaný liek/pomôcku/dietetikum hradí pacient. Nárok na úhradu sa totiž posudzuje v čase výdaja lieku, nie jeho predpisu, keďže pacient už v čase výdaja nemusí byť dlžník a môže mať plný nárok na úhradu ZS z verejného zdravotného poistenia.

Overenie interakcií: Oboznámenie sa s upozornením

Funkcia erecept upozorní lekára, ak predpisovaný liek alebo lieky interagujú navzájom, resp. s inými liekmi pacienta za zvolené obdobie (to môže mať lekár predvolené vo svojom softvéri). Upozornenie sa objaví vo forme prehľadu interakcií ešte pred tým, ako lekár predpis potvrdí. Softvér aj v prípade interakcie umožní lekárovi predpis dokončiť. Lekár sa oboznámi s obsahom upozornenia a zohľadní ho pri rozhodovaní o preskripcii.

Databáza interakcií, a teda vyhodnotenie jednotlivých kombinácií liekov, sa môže meniť podľa zdravotných poisťovní, keďže môžu používať rôzne databázy a znalostné systémy liekových interakcií.

Vystavenie predpisu: Papierový verzus elektronický záznam

Predpis lieku/pomôcky/dietetika prebieha elektronicky prostredníctvom funkcie erecept a elektronického preukazu zdravotníckeho pracovníka (ePZP). Lekár môže dokončiť predpis aj v prípade, ak sa liek/ pomôcka/dietetikum nenachádzajú v číselníku, teda nie sú kategorizované alebo

registrované.

1. Lekár vystaví len papierový predpis/poukaz a nevyhotoví elektronický preskripčný záznam iba v týchto výnimočných prípadoch:

- Ide o neambulujúceho lekára (kód 099),
- Pacient je cudzinec mimo EÚ,
- Pacient je z EÚ, ale preukazuje sa iba EHIC, prípadne formulárom E111 (turisti),
- Lekár predpisuje audio-protetické pomôcky a pomôcky vydávané v očných optikách.

2. Elektronický preskripčný záznam a zároveň aj papierový predpis/poukaz (na jeden papierový predpis vytlačí len jeden liek/dietetikum s čiarovým kódom) vystaví lekár ak:

- ide o omamné a psychotropné látky II. skupiny z dôvodu zachovania vedenia knihy opiátov, ktorá zatiaľ nebola elektronizovaná
- nemá aktualizovaný svoj softvér a potrebuje pri predpise uviesť niektorý z nasledujúcich údajov, ktoré do 1.4.2018 nebolo možné zaznamenať do elektronického preskripčného záznamu, lekár ich dopíše/doplní na papierový predpis/poukaz (stav platí pre staršie verzie softvéru pre predpisujúcich lekárov, v prípade, že lekár disponuje aktualizovaným informačným systémom vykonáva to výlučne elektronicky):
 - liek si hradí pacient na vlastnú žiadosť predpis realizuje/odporúča nezmluvný lekár potrebuje uviesť opis pomôcky na mieru
 - lekár predpisuje položku, ktorú vopred schvaľuje ZP
 - lekár zdôvodňuje predpis (napr. stupeň inkontinencie, množstevný limit a pod.)
- si pacient po tom, čo ho lekár povinne informoval o nevyhotovení papierového predpisu/poukazu, jeho papierové vyhotovenie žiada,
- nemá pripojenú ePZP kartu s čítačkou.

POZOR! Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný viesť zdravotnú dokumentáciu v elektronickej podobe a musí mať softvér, ktorý umožňuje takúto dokumentáciu zapisovať do Národného zdravotníckeho informačného systému.

3. Lekár vystaví najprv iba papierový predpis/poukaz a bezodkladne zhotoví aj elektronický preskripčný záznam v prípadoch:

- technických problémov pri elektronickom predpise,
- návštevnej služby.

V týchto dvoch prípadoch môže lekár na papierový predpis predpísať dva lieky/dve dietetiká, ale elektronické záznamy vytvorí pre každý jeden liek/dietetikum.

Lekár je povinný vytvoriť papierový predpis/poukaz identický s elektronickým preskripčným záznamom. Jeho softvér nesmie umožniť zmenu elektronického záznamu medzi odoslaním do systému

ezdravie a tlačou papierového predpisu/poukazu.

V iných prípadoch lekár vystavuje iba elektronický preskripčný záznam.

To platí aj pre EU poistencov. EU poistenec je osoba, ktorá má bydlisko v SR, ale pracuje v krajinách EÚ a je tam zdravotne poistená ako aj ich nezaopatreným rodinným príslušníkom (preukaz sa vydáva na základe formulára E106EU, E109EU, E120EU, PD S1), alebo majú trvalý pobyt v zahraničí (platí iba pre EU), ale majú zdravotné poistenie na Slovensku. Od 1.5.2010 sa vydáva aj osobám s bydliskom v SR, ktoré poberajú dôchodok z inej krajiny EÚ a sú tam zdravotne poistené a ich nezaopatreným rodinným príslušníkom (na základe formulára E121EU, PD S1).

U EU poistencov, ktorí majú iba zaevidovaný preukaz a nárok na potrebnú ZS (teda bydlisko majú mimo SK a poistení sú v krajine EU) je potrebné k faktúre za takéhoto EU poistenca doložiť aj nárokový doklad – kópiu kartičky poistenca – ak ju majú). V prípade overenia takéhoto poistenca v ePobočke ho nevyhľadá, nakoľko nie je poistencom slovenskej ZP.

Neatestovaný lekár (kód 088, 801) nemôže predpísať lieky, zdravotnícke pomôcky a dietetické potraviny, teda ani nepredpisuje elektronicky prostredníctvom funkcie erecept.

Sestra od 1.4.2018 môže predpisovať zdravotnícke pomôcky. Pre predpis zdravotnej pomôcky je potrebné splniť legislatívne podmienky (t.j. má pridelený kód poskytovateľa a zdravotníckeho pracovníka od Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a uzatvorila zmluvu so zdravotnou poisťovňou) Následne po odporúčaní lekára môže predpisovať zdravotné pomôcky určené vyhláškou Ministerstvom zdravotníctva.

Predpisujúci lekár v ústavnom zdravotníckom zariadení je pri prepustení pacienta z ústavnej zdravotnej starostlivosti oprávnený v súlade s preskripčnými a indikačnými obmedzeniami predpísať humánný liek v počte balení potrebných na liečbu pacienta v trvaní najviac na dobu 30 dní a individuálne zhotovenú zdravotnícku pomôcku.

Individuálne pripravované lieky: Kód alebo zloženie

Lekár môže predpísať prostredníctvom funkcie erecept aj individuálne pripravované lieky. Sú dve možnosti vzhľadom na to, že konečnú cenu prípravku lekár v ambulancii nemusí poznať.

Prvá možnosť je uviesť pri predpise receptu niektorý z existujúcich magistraliter kódov spoločne s uvedením štruktúrovaných údajov v APIUdajeIPL. Ak by lekár použil nesprávny kód, lekáreň kód opraví podľa skutočnej ceny vypočítanej z jednotlivých komponentov liečiva:

M01000	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK do 1,00 EUR vrátane
M01001	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK od 1,01 do 2,00 EUR vrátane
M01002	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK od 2,01 do 4,00 EUR vrátane
M01003	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK od 4,01 do 10,00 EUR vrátane
M01004	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK od 10,01 do 20,00 EUR vrátane
M01005	INDIVID. VYRÁBANÝ LIEČIVÝ PRÍPRAVOK viac ako 20,01 EUR

Druhou možnosťou je pri predpise uviesť iba názov, napr. „Individuálny prípravok“. Lekáreň si bude môcť zobrazit údaje, ktoré napísal lekár, teda bez kódu produktu. Lekárne budú mať v systéme zapracované priradovanie niektorého zo 6-tich magistraliter kódov podľa konečnej ceny.

Oprava alebo zrušenie predpisu: Potrebné storno

Opravu alebo zmenu údajov v predpise lekár realizuje počas prítomnosti pacienta v ambulancii

(výnimočne aj keď pacient ambulanciu opustí, pričom lekár musí zabezpečiť informovanie pacienta o storne) nasledovne:

- pôvodný elektronický preskripčný záznam v softvéri vystornuje,
- vytvorí nový elektronický preskripčný záznam so správnymi údajmi,
- ak lekár tlačil aj papierový predpis/poukaz, pacientovi odovzdá nový, správny predpis/poukaz a znehodnotí pôvodný papierový recept/poukaz.

To znamená, že lekár neopravuje ani nedopisuje údaje na pôvodný predpis/poukaz ručne ani dodatočne v informačnom systéme, ale pôvodný predpis/poukaz stornuje a vytvorí nový.

Oprava aj zrušenie elektronického preskripčného záznamu sú možné iba dovtedy, pokiaľ lekárne na základe tohto elektronického preskripčného záznamu nezrealizovala elektronický výdaj vo svojom softvéri.

Opakovaný predpis

Od 1. apríla 2018 môže lekár svojmu pacientovi vystaviť tzv. opakovaný recept, ktorý bude platný maximálne 1 rok. Tento typ receptu umožňuje pacientovi vyberať lieky alebo liečivá bez papierov a návštevy ambulancie opakovane až do ukončenia doby platnosti tohto receptu v perióde, ktorú pri predpise určil predpisujúci lekár. Predpis je výlučne elektronický a lekár musí mať softvér s overením zhody s funkcionalitou na predpisovanie opakovaných receptov.

Lieky a liečivá predpísané na opakovaný recept sa v zozname nevydaných liekov v lekárni objavia automaticky v čase, keď je výber možný. Pri opakovanom recepte je v danom čase možné vybrať maximálne 1 predpísanú dávku tak, ako ju lekár pri predpise uviedol. Každá dávka liekov alebo liečiv bude dostupná až v čase podľa stanovenej periódy na predpise, ktorú určil predpisujúci lekár.

Lekár pri predpise vykoná nasledovné:

- Predpíše dávku liekov na jeden výber,
- Určí platnosť receptu maximálne na 365 dní od dátumu predpisu,
- Určí koľko dní musí uplynúť medzi dvoma výbermi na základe opakovaného receptu (perióda opakovania, najviac 3 mesiace, napr. 30 dní),
- Určí počet možných výberov (2 a viac).

Zoznam liekov, ktoré nie je možné na opakovaný recept predpísať, stanovuje vyhláška MZ SR. Na opakovaný recept nie je možné predpísať antibiotiká a psychotropné a omamné látky. Kontroly zabezpečuje ambulantný softvér lekára na základe zoznam ATC skupín.

Tento zoznam obsahuje ATC skupiny alebo začiatky ATC kódov, ktoré nie je možné predpísať na opakovaný recept. Ak je uvedený kratší ako 7 znakový kód ide o pravidlo, ktoré platí pre všetky kódy ATC začínajúce na uvedenú kombináciu alfanumerických znakov.

Pri predpise softvér lekára nedovolí zadať na opakovaný recept liek alebo liečivo, ktoré patria do daných ATC skupín.

Antibiotiká:

J04AB, G01AA, D10AF, J01A, J01C, D06A, D06B, J01D, S01AA, S01AB, S01AX, J01E, J01F, J01G, J01M, J04BA, J01X, A07A, A02BD.

Opiáty:

N06BA04, N01AH01, N01AX03, N02AA01, N02AA03, N02AB02, N02AB03, N02AE01, N02AA05, N02AA55, N02AX06, N01AH03, N07BC02, N07BC05, N07BC51.

Zneplatnenie opakovaného predpisu

Ak došlo k omylu s potenciálnym dopadom na pacienta, lekár informuje pacienta, stornuje pôvodný recept a vystaví nový opakovaný recept.

Ak už pacient vybral liek alebo liečivo, prebehol aspoň jeden výdaj, opakovaný recept je možné iba zneplatniť.

Lekár neopravuje ani nedopisuje údaje na pôvodný predpis dodatočne vo svojom informačnom systéme, ale pôvodný predpis/poukaz zneplatní a prípade potreby vytvorí nový preskripčný záznam.

Kontroly pri elektronickom predpise

Jednou z výhod e-receptu je zníženie chybovosti pri preskripcii a dispenzácii, skvalitnenie dát o pacientoch dostupných ich lekárom, a teda zvýšenie bezpečnosti, kvality a efektívnosti liečby. Umožnia to kontroly správnosti vyplnených údajov a súladu s platnou legislatívou. Čo bolo pri papierových predpisoch nerealizovateľné a ku kontrole dochádzalo až počas zúčtovania, sa postupne zavádza už do modulu e-recept. Ak bude lekár používať správnu verziu softvéru, nebude môcť vytvoriť predpis na plnú alebo čiastočnú úhradu z verejného zdravotného poistenia, kým chybu neodstráni. Vznikne tak menej receptov/poukazov, ktoré budú nesprávne, neúplné alebo v rozpore s legislatívou.

Lekárne zároveň získajú spoľahlivejšie a kompletnejšie údaje v elektronickej podobe napr. o predpísaných magistraliter liekoch, produktoch na výnimku ZP alebo pomôckach na mieru.

Kompletný zoznam kontrol pri elektronickej preskripcii je uvedený na konci tohto metodického pokynu. Keďže lieky, zdravotné pomôcky a dietetika hradia zdravotné poisťovne, zapínanie a vypínanie kontrol je v ich réžii. Pri každej z kontrol je uvedené, odkedy ju konkrétna zdravotná poisťovňa môže zapnúť.

Informovanie pacienta

Pacient si informáciu o predpise lieku/pomôcky/dietetika môže nájsť v:

- elektronickej zdravotnej knižke na Národnom portáli zdravia
- elektronickej pobočke a mobilnej aplikácii svojej zdravotnej poisťovne, ak to jeho zdravotná poisťovňa umožňuje
- emailovej alebo SMS notifikácii odoslanej jeho zdravotnou poisťovňou v prípade, že eviduje jeho kontaktné údaje pre zaslanie notifikácie, ak notifikácie jeho zdravotná poisťovňa zasiela

Ak k predpisu neprišlo, pacient môže tento fakt reklamovať prioritne vo svojej zdravotnej poisťovni alebo kontaktovať call centrum Národného centra zdravotníckych informácií.

Zmena zdravotnej poisťovne

Predpis/výdaj

Ak pacient zmení zdravotnú poisťovňu a predpis urobí ako poistenec pôvodnej ZP a výdaj už prebehne ako poistenec novej ZP, tak z pohľadu lekára sa nič nemení a postupuje štandardne. V prípade že pacient má predpísaný opakovaný recept, NZIS nasadí koncom januára 2019 zmenu, ktorá umožní

prenos opakovaných receptov pri zmene zdravotnej poisťovne pomocou Národného zdravotníckeho informačného systému. Do nasadenia spomínanej zmeny pacient výber nevie zrealizovať a odporúčame, aby si dal opakovaný recept predpísať už ako poistenec novej ZP.

Storno

Ak pacient zmení zdravotnú poisťovňu, stornovanie receptu je realizované voči pôvodnej zdravotnej poisťovni. Ak bol medzičasom zrealizovaný výdaj, storno nebude možné zapísať.

Zneplatnenie opakovaného receptu

Pri zneplatnení opakovaného receptu sa údaj zapisuje do EZKO občana, kde bude dostupný pre novú zdravotnú poisťovňu.

Ked' niečo nefunguje

- Lekár má erecept, ale pri predpise nevie získať čiarový kód: Vytlačí predpis/poukaz štandardne na papier bez čiarového kódu a dodatočne nahrá do softvéru elektronický preskripčný záznam po tom, čo bude technická chyba odstránená (Monitorovanie neodoslých záznamov zabezpečuje softvér, v prípade, že to tak nie je, lekár kontaktuje svojho dodávateľa softvéru pre zabezpečenie tejto funkcionality) .
- Lekár má erecept, ale nemá zatiaľ pripojenú ePZP kartu s čítačkou: Vytvorí elektronický preskripčný záznam bez podpisu ePZP kartou a zároveň vytlačí aj papierový predpis/poukaz.
- Lekár má erecept, ale nefunguje mu tlačiareň a nevie vytlačiť predpis/poukaz s čiarovým kódom: Vytvorí len elektronický preskripčný záznam a podpíše ho použitím svojej ePZP karty. Ak to vyžaduje legislatíva, vypíše aj papierový predpis/poukaz ručne (jeden liek/dietetikum na jeden recept) a môže naň uviesť číselnú interpretáciu čiarového kódu, ak mu ho softvér zobrazí. Problém s nefunkčnou lokálnou tlačou je v kompetencii lekára, nejde o chybu systému ezdravie.
- Lekárovi nefunguje pripojenie do systému ezdravie (ezdravie je nedostupné): Predpis/poukaz vytlačí štandardne na papier bez komunikácie so systémom ezdravie a bezodkladne po odstránení technickej chyby ho dodatočne nahrá do softvéru a zašle do systému ezdravie tak, ako je to predpísané legislatívou.

ID	Popis kontroly	VŠZP	Dóvera	Union
1	Kontrola povinných informácií o zložení, kódoch a názvoch surovín pri predpise magistraliter liekov	15.9.2018	1.1.2019	1.1.2019
2	Zákaz preskripcie pre neatestovaných lekárov	18.4.2018	1.10.2018	1.10.2018
3	Zákaz preskripcie pre lôžkové oddelenia s výnimkou pomôcok na mieru	18.4.2018	1.10.2018	1.10.2018
4	Kontrola predpisovania vybraných pomôcok zdravotnými sestrami	15.10.2018	1.1.2019	V prod
5	Kontrola na správnu odbornosť predpisujúceho/odporúčajúceho lekára pre lieky/pomôcky/dietetiká s preskripčným obmedzením	15.9.2018	1.10.2018	V prod
6	Zákaz odporúčania, ak lieky/pomôcky/dietetiká s preskripčným obmedzením predpíše špecialista	15.9.2018	1.1.2019	1.1.2019
7	Kontrola na zmluvnosť predpisujúcej aj odporúčajúcej ambulancie	15.9.2018	1.10.2018	Čiastočne v PROD – kontrola zmluvnosti Pre nezmluvných od 1.10.2018
8	Kontrola povinného príznaku pri predpise pre novorodenca na RČ rodiča	1.1.2019	1.1.2019	N/A Bude doplnené
9	Kontrola povinných náležitostí pri generickej preskripcii	15.9.2018	1.10.2018	1.10.2018
10	Kontrola povinného príznaku pri predpise produktu na výnimku ZP, vďaka čomu lekár získa všetky potrebné informácie o výnimke elektronicky	15.9.2018	1.10.2018	PROD
11	Kontrola na nedočerpané množstvo pri predpise produktu na výnimku ZP	1.10.2018	1.1.2019	PROD
12	Kontrola diagnózy pri predpise voči číselníku MKCH	15.9.2018	1.1.2019	Po 1.2.2019
13	Kontrola povinnosti štruktúrovaného dávkovania pre vybrané ATC skupiny	15.10.2018	1.1.2019	1.1.2019
14	Kontrola povinnosti zdôvodnenia a opisu predpisovanej pomôcky na mieru	15.9.2018	1.1.2019	1.1.2019